Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
Rzeczpospolita Polska
INFOdoradca+
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

INFORMACJA O ZAWODZIE

Doradca podatkowy

(241204)

Doradcy finansowi i inwestycyjni

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Doradca podatkowy

(241204)

Doradcy finansowi i inwestycyjni

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Doradca podatkowy (241204)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [93]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): https://www.pexels.com/photo/top-view-of-man-holding-android-smartphone-near-macbook-and-newspaper-938965 [dostęp 31.03.2019].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU 3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności) 3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu 3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD 3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący 3
2. OPIS ZAWODU 4
2.1. Synteza zawodu 4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania 4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy) 5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne 6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie 7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji 8
2.7. Zawody pokrewne 8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE 9
3.1. Zadania zawodowe 9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Udzielanie pomocy prawnej w zakresie prawa podatkowego i celnego 9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Sporządzanie dokumentacji podatkowej i rachunkowej 11
3.4. Kompetencje społeczne 12
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu 12
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji 13
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO 13
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie 13
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu 14
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów 15
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie 16
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO) 17
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE 17
7. SŁOWNIK POJĘĆ 19
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze) 19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe) 21

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Doradca podatkowy 241204

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Ekspert ds. doradztwa podatkowego.
- Ekspert ds. podatków.
- Konsultant w dziale doradztwa podatkowego.
- Manager w zespole podatkowym.
- Tax consultant.
- Tax manager.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 2412 Financial and investment advisers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Adam Gajda – Doradca Consultants Ltd sp. z o.o., Gdynia.
- Monika Kidyba – Alexandrite Group Monika Kidyba, Gliwice.
- Magdalena Prasek – Kancelaria Radcy Prawnego, Lublin.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Anna Będzińska – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Sebastian Bieszke – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Wojciech Gostomski – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Joanna Gralak-Merchel – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Adam Marynkiewicz – Agencja Rozwoju Pomorza SA, Gdańsk.
- Józef Sartanowicz – Zakład Transportowo Naprawczy Jerzy Żakowski, Olsztyn.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Magdalena Sas-Badowska – Kancelaria Adwokacka, Radom.
- Monika Szymańska – Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:
W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Doradca podatkowy zajmuje się wykonywaniem czynności doradztwa podatkowego na rzecz osób fizycznych i prawnych, w tym przedsiębiorców i działa w ich interesie. Doradca podatkowy jest jednym z zawodów regulowanych na rynku finansowym i należy do zawodów zaufania publicznego. Czynności wykonywane przez doradcę podatkowego są objęte obowiązkowym ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności w zakresie doradztwa podatkowego. Doradca podatkowy obowiązkowo przynależy do samorządu zawodowego, to jest Krajowej Izby Doradców Podatkowych.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Doradca podatkowy w swojej pracy zajmuje się wykonywaniem czynności doradztwa podatkowego wymienionymi w ustawie o doradztwie podatkowym. Są to m.in.:

- udzielanie podatnikom[6], płatnikom[5] i inkasentom[2], na ich zlecenie lub na ich rzecz, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami,
- prowadzenie w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg rachunkowych, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie,
- sporządzanie w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie im pomocy w tym zakresie,
- reprezentowanie podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach podatkowych i celnych.

Sposoby wykonywania pracy

Doradca podatkowy wykonuje pracę w relacji człowiek – człowiek lub człowiek – instytucja, polegającą m.in. na:

- kontaktach i reprezentacji klientów przed organami administracji publicznej oraz sądami,
- tworzeniu dokumentacji na potrzeby sporządzania zeznań i deklaracji podatkowych,
- monitorowaniu i kontroli terminów związanych z wykonywaniem czynności doradztwa podatkowego,
- prowadzeniu i zarządzaniu księgami rachunkowymi, podatkowymi i innymi ewidencjami.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Doradca podatkowy wykonuje swoją pracę w:
- pomieszczeniach biurowych,
- terenie (w miejscu zamieszkania, przebywania, czy też prowadzenia działalności przez klienta).

Pomieszczenia, gdzie wykonywana jest praca, posiadają zazwyczaj oświetlenie dzienne i sztuczne oraz instalacje wentylacyjne lub klimatyzacyjne. Praca odbywa się w pomieszczeniach ogrzewanych, najczęściej w pozycji siedzącej.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Doradca podatkowy w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:
- komputer, laptop z dostępem do internetu,
- telefon,
- drukarkę, skaner (urządzenie wielofunkcyjne),
- oprogramowanie do prowadzenia ksiąg rachunkowych i podatkowych,
- kalkulator,
- projektor multimedialny.

Organizacja pracy

Praca **doradcy podatkowego** wykonywana jest w systemie jednozmianowym i może być wykonywana zarówno indywidualnie, jak i zespołowo. Doradca podatkowy pracuje zazwyczaj 8 godzin dziennie. Do czasu pracy doradcy podatkowego zalicza się także czas niezbędny do załatwienia spraw poza siedzibą pracodawcy, w szczególności w organach administracji publicznej i sądach oraz czas przygotowania się do tych czynności.

Doradca podatkowy, który prowadzi własną działalność gospodarczą sam określa godziny i zakres pracy w zależności od ilości i zakresu prac powierzonych przez klientów.

Doradca podatkowy wykonujący zawód na podstawie umowy o pracę zajmuje samodzielne stanowisko podległe bezpośrednio kierownikowi podmiotu, w którym jest zatrudniony. Doradca podatkowy nie jest związany poleceniem przełożonego, co do treści udzielanych porad, opinii lub wyjaśnień. W czasie wykonywania pracy, pracownik komunikuje się z innymi osobami ustnie oraz wykorzystując technologie IT. Praca może wymagać wyjazdów służbowych, jest rutynowa, ale wymaga rozwiązywania problemów.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Doradca podatkowy jest narażony na:
- przeciążenia układu kostno-stawowego z powodu wymuszonej pozycji ciała podczas długotrwałej pracy przy komputerze, to jest: dolegliwości kręgosłupa i pleców, wady postawy, zmiany w układzie kostno-stawowym nadgarstka,
- przeciążenia narządu wzroku spowodowane intensywną i długotrwałą pracą przy komputerze,
- obciążenia nerwowo-psychiczne spowodowane pracą pod presją czasu oraz podejmowaniem decyzji obarczonych wysokim ryzykiem i odpowiedzialnością, to jest na: stres, nerwicę, depresję, wypalenie zawodowe.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **doradca podatkowy** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych
- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność układu kostno-stawowego;

w kategorii sprawności sensomotorycznych
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- dobra pamięć,
- uzdolnienia rachunkowe,
- rozumowanie logiczne,
- łatwość wypowiadania się w mowie i/lub w piśmie,
- zdolność analizowania i systematyzowania złożonych problemów,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- współdziałanie i współpraca w zespole (grupie);

w kategorii cech osobowościowych
- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- gotowość do współdziałania,
- gotowość do pracy indywidualnej,
- gotowość do tworzenia i podtrzymywania sieci kontaktów z klientami,
- komunikatywność,
- operatywność i skuteczność,
- odpowiedzialność za działania zawodowe,
- systematyczność,
- dyspozycyjność,
- niezależność,
- odporność na działanie pod presją czasu,
- radzenie sobie ze stresem,
- rzetelność,
- dokładność,
- gotowość do ustawicznego uczenia się,
- dyskrecja.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach*: *3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W zawodzie **doradca podatkowy** wymagana jest ogólna sprawność układu kostno-stawowego oraz prawidłowy wzrok oraz słuch. Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac lekkich. Występują w niej również obciążenia umysłowe związane np. z analizowaniem, rozwiązywaniem problemów i podejmowaniem decyzji.

Do przeciwwskazań uniemożliwiających pracę w zawodzie doradca podatkowy można zaliczyć:
- wady wzroku i słuchu niepodlegające korekcji,
- schorzenia układu nerwowego i kardiologiczne,
- zaburzenia psychiki (zwłaszcza nerwicowe) oraz niepełnosprawność intelektualną (nawet w stopniu lekkim).

WAŻNE:
O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2019 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **doradca podatkowy** wymagane jest wykształcenie wyższe I lub II stopnia przeważnie ekonomiczne (finanse, ekonomia, rachunkowość) lub prawnicze, a także uzyskanie uprawnienia do wykonywania czynności doradztwa podatkowego.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Osobą uprawnioną do wykonywania czynności doradztwa podatkowego oraz posługiwania się tytułem **doradcy podatkowego** jest osoba wpisana przez Krajową Radę Doradców Podatkowych na listę doradców podatkowych. Na listę wpisuje się osobę fizyczną, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:
- posiada pełną zdolność do czynności prawnych,
- korzysta z pełni praw publicznych,
- jest nieskazitelnego charakteru i swoim dotychczasowym postępowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu doradcy podatkowego,
- posiada wyższe wykształcenie,
- odbyła w Polsce sześciomiesięczną praktykę zawodową,
- złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin na doradcę podatkowego,
- wystąpiła z wnioskiem o wpis na listę doradców podatkowych, nie później niż w okresie 3 lat od uzyskania pozytywnej oceny z egzaminu na doradcę podatkowego.

Na listę doradców podatkowych wpisuje się również osoby fizyczne, które nie spełniają warunków wymienionych w trzech ostatnich podpunktach, ale są członkami Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do Spraw Doradztwa Podatkowego lub posiadają stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych lub nauk ekonomicznych w zakresie prawa finansowego lub finansów.

Ponadto na listę doradców podatkowych wpisuje się osoby fizyczne, których kwalifikacje do wykonywania zawodu doradcy podatkowego zostały uznane na zasadach określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej zwanej dalej „ustawą o uznawaniu kwalifikacji", jeżeli:
- mają pełną zdolność do czynności prawnych,
- korzystają z pełni praw publicznych,

- złożą wniosek o wpis na listę, nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o uznaniu kwalifikacji wydanej na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy o uznawaniu kwalifikacji.

Osoby, które nie będąc uprawnionymi wykonują czynności doradztwa podatkowego podlegają grzywnie do 50 000 zł.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Doradca podatkowy ma możliwości awansu w hierarchii organizacyjnej. Z uwagi na formę współpracy, można wyróżnić karierę pracownika etatowego lub przedsiębiorcy prowadzącego własną działalność gospodarczą. Przy zatrudnieniu w oparciu o umowę o pracę jest możliwość awansu pionowego, to znaczy pracownik może rozpocząć pracę od stanowiska stażysty lub praktykanta, a następnie wraz z nabyciem doświadczenia zawodowego awansować na samodzielne stanowisko specjalisty. Ponadto istnieje możliwość awansu poziomego lub wybrania alternatywnej ścieżki kariery i rozwijania się w obszarze danej specjalizacji podatkowej.

Doradca podatkowy ma także możliwość rozszerzenia swoich kompetencji zawodowych poprzez podejmowanie kształcenia i szkolenia w zawodach pokrewnych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Potwierdzeniem kompetencji **doradcy podatkowego** jest:
- decyzja Krajowej Rady Doradców Podatkowych o wpisie na listę doradców podatkowych,
- certyfikaty i świadectwa ze szkoleń i studiów podyplomowych w kierunkach związanych z zawodem np. dotyczących cen transferowych, umów dotyczących unikania podwójnego opodatkowania, poszczególnych rodzajów podatków.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **doradca podatkowy** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Doradca emerytalny	241201
Doradca finansowy	241202
Doradca inwestycyjny	241203
Doradca do spraw leasingu	241205

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **doradca podatkowy** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

Z1 Udzielanie porad, opinii i wyjaśnień z zakresu obowiązków podatkowych i celnych oraz egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami.
Z2 Reprezentowanie podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i sądami.
Z3 Przygotowywanie wniosków o wydanie: indywidualnych interpretacji podatkowych[3], wiążących informacji taryfowych[8] oraz wiążących informacji akcyzowych[7].
Z4 Udzielanie pomocy przy wyborze formy prowadzenia działalności gospodarczej i opodatkowania.
Z5 Przeprowadzanie audytów[1] podatkowych.
Z6 Obliczanie podatków, prowadzenie ksiąg rachunkowych, podatkowych i ewidencji oraz udzielanie pomocy w tym zakresie.
Z7 Sporządzanie zeznań i deklaracji podatkowych oraz udzielanie pomocy w tym zakresie.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Udzielanie pomocy prawnej w zakresie prawa podatkowego i celnego

Kompetencja zawodowa Kz1: Udzielanie pomocy prawnej w zakresie prawa podatkowego i celnego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Udzielanie porad, opinii i wyjaśnień z zakresu obowiązków podatkowych i celnych oraz egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Akty prawne z zakresu prawa podatkowego i celnego; • Akty prawne dotyczące wymiany informacji podatkowych pomiędzy państwami; • Zasady powstawania, ustalania oraz wygasania zobowiązań podatkowych; • Obowiązki podatników, płatników oraz organów pobierających podatki; • Mechanizmy legalnej optymalizacji podatkowej[4]; • Zasady dotyczące sporządzania dokumentacji cen transferowych; • Zasady prowadzenia egzekucji administracyjnej; • Rodzaje wykroczeń i przestępstw skarbowych, znamiona ich popełnienia oraz kary grożące za ich popełnienie; • Zasady i tryb przywozu towarów na polski obszar celny i wywozu z polskiego obszaru celnego.	• Wyszukiwać i interpretować przepisy dotyczące systemu podatkowego i prawa celnego; • Monitorować zmiany w prawie; • Doradzać w zakresie międzynarodowego prawa podatkowego; • Eliminować ryzyko zastosowania przez organ podatkowy sankcji podatkowych; • Planować i konstruować strategie podatkowe mające na celu legalną optymalizację podatkową; • Sporządzać dokumentację cen transferowych; • Doradzać podatnikom i płatnikom podczas prowadzonej egzekucji administracyjnej z ich udziałem; • Informować i uświadamiać zagrożenia w sferze prawa karnoskarbowego płynące z niedochowania obowiązków podatkowych; • Świadczyć klientom pomoc w celu uzyskania zwrotu należności celnych przywozowych i wywozowych.

Z2 Reprezentowanie podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i sądami	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Akty prawne z zakresu postępowania podatkowego i celnego; • Orzecznictwo sądowe w sprawach podatkowych; • Zasady postępowania podatkowego oraz celnego, w tym przeprowadzania kontroli; • Reguły współpracy z organami podatkowymi i celnymi na wszystkich etapach postępowania; • Reguły, zasady i techniki zachowywania się pełnomocników podczas rozprawy przed sądami.	• Wyszukiwać i interpretować przepisy dotyczące postępowania podatkowego i celnego; • Reprezentować jako pełnomocnik podatnika, płatnika, inkasenta w postępowaniu podatkowym, celnym, w tym podczas kontroli; • Reprezentować jako pełnomocnik podatnika, płatnika, inkasenta przed sądami.

Z3 Przygotowywanie wniosków o wydanie: indywidualnych interpretacji podatkowych, wiążących informacji taryfowych oraz wiążących informacji akcyzowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Akty prawne z zakresu prawa podatkowego i celnego dotyczące stanu faktycznego przedstawionego przez klienta; • Zasady sporządzania wniosków o wydanie indywidualnej interpretacji podatkowej; • Zasady przygotowywania wniosków o wydanie wiążących informacji taryfowych; • Zasady przygotowywania wniosków o wydanie wiążących informacji akcyzowych.	• Wyszukiwać i interpretować przepisy z zakresu prawa podatkowego i celnego dotyczące stanu faktycznego przedstawionego przez klienta; • Sporządzać wniosek o wydanie indywidualnej interpretacji podatkowej; • Przygotowywać wniosek o wydanie wiążącej informacji taryfowej; • Przygotowywać wniosek o wydanie wiążącej informacji akcyzowej.

Z4 Udzielanie pomocy przy wyborze formy prowadzenia działalności gospodarczej i opodatkowania	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Akty prawne z zakresu prawa dotyczącego prowadzenia działalności gospodarczej oraz jej opodatkowania; • Orzecznictwo sądowe w sprawach dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej oraz jej opodatkowania; • Wady i zalety poszczególnych form działalności gospodarczej, z uwzględnieniem sposobu ich opodatkowania; • Zasady sporządzania analiz finansowych na potrzeby określonej działalności gospodarczej z uwzględnieniem sposobu jej opodatkowania.	• Wyszukiwać i interpretować przepisy dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej oraz jej opodatkowania; • Doradzać w wyborze optymalnej formy prawnej prowadzenia działalności gospodarczej, uwzględniającej potrzeby klienta oraz skutki podatkowe; • Rekomendować wybór sposobu opodatkowania działalności gospodarczej uwzględniającego potrzeby klienta; • Sporządzać analizy finansowe na potrzeby określonej formy działalności gospodarczej, uwzględniające sposób jej opodatkowania.

Z5 Przeprowadzanie audytów podatkowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Akty prawne z zakresu prawa podatkowego i celnego potrzebne dla przeprowadzenia audytu podatkowego; • Orzecznictwo sądowe w sprawach podatkowych związanych z przeprowadzanym audytem podatkowym; • Zasady i metody wykonywania audytów prawnopodatkowych; • Ryzyka podatkowe związane ze stosowanymi przez klienta rozwiązaniami; • Zasady legalnego obniżenia obciążeń podatkowych; • Zasady dotyczące sporządzania raportu końcowego z ustaleniami wynikającymi z audytu oraz rekomendacjami pozwalającymi uniknąć lub zminimalizować negatywne skutki kontroli podatkowych.	• Wyszukiwać i interpretować przepisy dotyczące prawa podatkowego i celnego potrzebne dla przeprowadzenia audytu podatkowego; • Analizować dokumentację źródłową w szczególności umowy handlowe, faktury, dokumenty dostaw, księgi podatkowe, rejestry, ewidencje; • Określać w działalności klienta obszary zwiększonego ryzyka podatkowego; • Opracowywać plan działań umożliwiających legalne obniżenie obciążeń podatkowych; • Wykonywać raport końcowy z ustaleniami wynikającymi z audytu oraz rekomendacjami pozwalającymi uniknąć lub zminimalizować negatywne skutki kontroli podatkowych.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Sporządzanie dokumentacji podatkowej i rachunkowej

Kompetencja zawodowa Kz2: Sporządzanie dokumentacji podatkowej i rachunkowej obejmuje zestaw zadań zawodowych Z6, Z7, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z6 Obliczanie podatków, prowadzenie ksiąg rachunkowych, podatkowych i ewidencji oraz udzielanie pomocy w tym zakresie	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Zasady opracowywania polityki rachunkowości; • Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych; • Zasady prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów; • Zasady prowadzenie ewidencji przychodów; • Zasady prowadzenia innych ewidencji dla celów podatkowych; • Zasady sporządzania sprawozdań finansowych; • Reguły dotyczące obliczania podatków oraz zaliczek na nie; • Reguły i techniki przekazywania organom podatkowym informacji przy życiu programów komputerowych.	• Opracowywać zasady polityki rachunkowości; • Zakładać i prowadzić księgi rachunkowe; • Prowadzić podatkową księgę przychodów i rozchodów; • Prowadzić ewidencję przychodów; • Zakładać i prowadzić odrębne ewidencje dla celów podatkowych; • Sporządzać sprawozdania finansowe; • Obliczać zaliczki na podatki oraz kwoty podatków; • Obsługiwać programy komputerowe w celu wysyłania informacji organom podatkowym.

Z7 Sporządzanie zeznań i deklaracji podatkowych oraz udzielanie pomocy w tym zakresie	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Rodzaje poszczególnych zeznań i deklaracji podatkowych; • Zasady wypełniania zeznań i deklaracji podatkowych;	• Sporządzać poszczególne zeznania i deklaracje podatkowe; • Wyliczać kwoty ulg i odliczeń stosowanych w rozliczanym podatku oraz przygotowywać wymagane dokumenty;

• Możliwości zastosowania ulg i odliczeń w zależności od rodzaju rozliczanego podatku, rodzaje wymaganych dokumentów stanowiących podstawę do zastosowania danej ulgi lub odliczenia oraz dodatkowe warunki niezbędne do ich zastosowania; • Sposoby i terminy składania zeznań i deklaracji podatkowych; • Specyfikę elektronicznej formy przesyłania zeznań i deklaracji podatkowych.	• Podpisywać i składać zeznania i deklaracje w formie papierowej w imieniu i na rzecz klienta • Przesyłać w imieniu i na rzecz klienta zeznania i deklaracje w formie elektronicznej.

3.4. Kompetencje społeczne

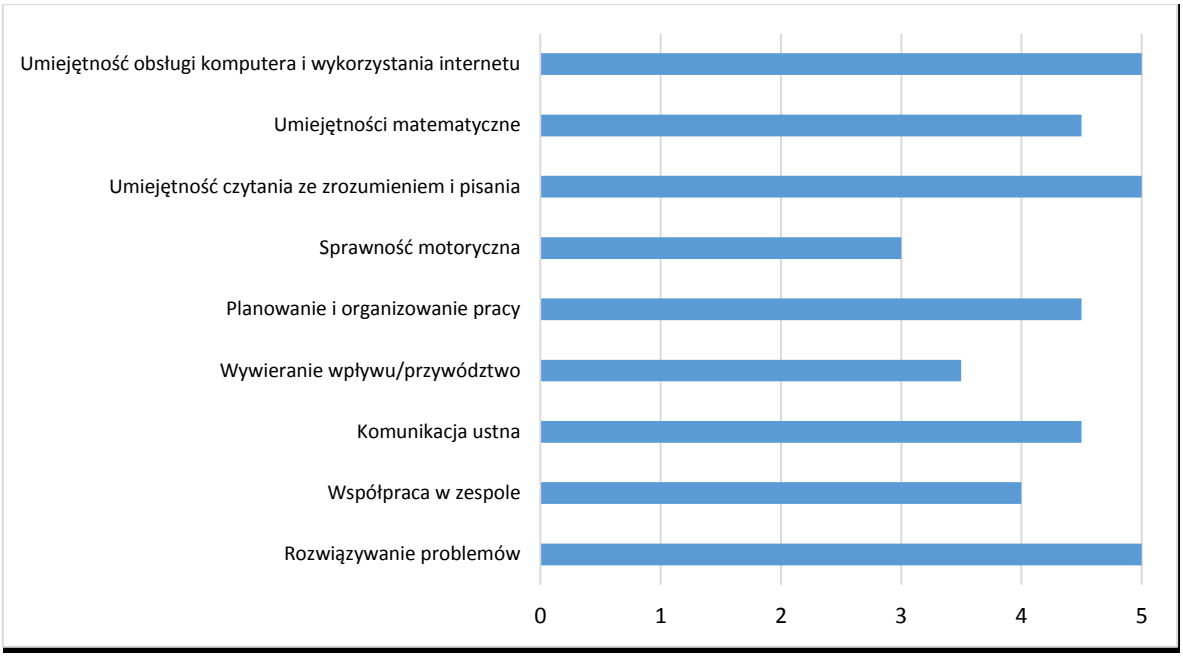
Pracownik w zawodzie **doradca podatkowy** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Podejmowania samodzielnych decyzji dotyczących prawa podatkowego i celnego ze szczególnym uwzględnieniem legalności proponowanych rozwiązań.
- Oceniania działań własnych związanych z wykonywaniem doradztwa podatkowego.
- Przyjmowania odpowiedzialności za skutki własnych działań lub zaniechań, działań lub zaniechań zespołów, z którymi współpracuje lub którymi kieruje, podejmowanych w zakresie doradztwa podatkowego.
- Postępowania zgodnie z etyką zawodową oraz przepisami prawa.
- Podnoszenia kompetencji zawodowych własnych oraz podległego zespołu w kontekście zmian prawnych.
- Zachowywania w tajemnicy faktów i informacji, z którymi zapoznał się w związku z wykonywaniem zawodu bez ograniczenia w czasie.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **doradca podatkowy.**

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **doradca podatkowy**

Uwaga:
Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **doradca podatkowy** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:
- Zintegrowany System Kwalifikacji: https://www.kwalifikacje.gov.pl
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Doradca podatkowy może oferować swoje usługi w kancelarii doradztwa podatkowego w ramach indywidualnej działalności gospodarczej jako wspólnik spółki osobowej, pracownik etatowy lub kontraktowy w:
- firmach doradztwa podatkowego,
- firmach audytorskich,
- firmach, które wymagają stałej obsługi w zakresie doradztwa podatkowego,
- szkołach wyższych.

Obecnie (2019 r.) według barometru zawodów zawód doradca podatkowy jest zawodem zrównoważonym z tendencją wzrostu zapotrzebowania. Pracownicy w tym zawodzie będą więc poszukiwani na rynku pracy.

WAŻNE:
Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**
http://oferty.praca.gov.pl

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:
Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:
http://mz.praca.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe

Barometr zawodów: https://barometrzawodow.pl

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:
Mazowieckie – http://obserwatorium.mazowsze.pl
Małopolskie – https://www.obserwatorium.malopolska.pl
Lubelskie – http://lorp.wup.lublin.pl
Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – http://obserwatorium.wup.lodz.pl
Pomorskie – http://www.porp.pl
Opolskie – http://www.obserwatorium.opole.pl
Wielkopolskie – http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl
Zachodniopomorskie – https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-rynku-pracya
Podlaskie – http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:
http://zielonalinia.gov.pl

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:
www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:
http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:
https://eures.praca.gov.pl
https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **doradca podatkowy**.

Z uwagi na konieczność posiadania przez doradcę podatkowego wykształcenia wyższego, pracownik może je uzyskać na uczelniach oferujących studia I i II stopnia. Preferowane kierunki to finanse, ekonomia, rachunkowość, prawo lub administracja.

Absolwenci studiów wyższych, chcący zdobyć lub rozwinąć swoje umiejętności, mogą również podjąć oferowane przez szkoły wyższe studia podyplomowe na kierunkach dotyczących doradztwa podatkowego.

Szkolenie

Doradca podatkowy ma obowiązek stałego podnoszenia kwalifikacji zgodnie z zasadami uchwalonymi przez Krajową Radą Doradców Podatkowych. Zgodnie z nimi stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych obejmuje wybrane według potrzeb doradcy podatkowego formy kształcenia:

- udział w szkoleniach specjalistycznych o tematyce zbieżnej z zawodową działalnością doradcy podatkowego,
- samokształcenie doradcy podatkowego polegające w szczególności na aktualizacji wiedzy zawodowej,
- udział w innych formach prezentacji dorobku i rozwiązań w zakresie prawa podatkowego i dziedzin pokrewnych – konferencje, sympozja, zjazdy, wykłady, szkolenia e-learningowe organizowane przez Krajową Radę Doradców Podatkowych oraz publikacje itp.

Podmiotami oferującymi szkolenia dedykowane doradcom podatkowym są:
- Krajowa Izba Doradców Podatkowych,
- instytucje szkoleniowe,
- szkoły wyższe,
- pracodawcy w ramach wewnętrznych szkoleń**.**

Przykłady kursów szkoleniowych:
- odpowiedzialność zawodowa doradcy podatkowego,
- tajemnica zawodowa doradcy podatkowego w postępowaniu karnym,
- raportowanie schematów podatkowych,
- dokumenty elektroniczne i obsługa e-PUAP w praktyce doradcy podatkowego,
- zmiany w podatku VAT,
- opodatkowanie inwestycji w nieruchomości.

Z reguły organizatorzy kursów poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi zaświadczeniami.

WAŻNE:
Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:
www.wybierzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:
https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne
http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod
https://zrp.pl

Szkolenia zawodowe:
Rejestr Instytucji Szkoleniowych – http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris
Baza Usług Rozwojowych – https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl

Inne źródła danych:
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl
Bilans Kapitału Ludzkiego – https://bkl.parp.gov.pl
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – http://www.frse.org.pl, http://europass.org.pl
Learning Opportunities and Qualifications in Europe – https://ec.europa.eu/ploteus

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2019 r.) osób pracujących w zawodzie **doradca podatkowy** waha się zazwyczaj od 6000 zł do 20000 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na jeden etat.

Osoby, które zaczynają karierę zawodową i nie posiadają żadnego doświadczenia, mogą liczyć na zarobki w przedziale od 6000 zł do 8000 zł brutto miesięcznie. Odbycie stażu, najlepiej w znanych sieciowych kancelariach, otwiera dalszą ścieżkę kariery i daje szansę na zarobki, powyżej 8000 zł brutto miesięcznie. Doradcy podatkowi z długoletnim stażem pracy i własną bazą stałych klientów, mogą liczyć na zarobki dochodzące do 20 000 zł brutto miesięcznie.

Na ogół poziom wynagrodzenia jest powiązany z odnoszonymi sukcesami i renomą na danym rynku. Wielu doradców podatkowych wykonuje czynności doradztwa podatkowego w ramach indywidualnej działalności gospodarczej i wówczas możliwy do zastosowania wariant wynagradzania może być oparty na stawce godzinowej, która może wahać się od 50 zł do 600 zł brutto (w zależności od rodzaju świadczonej usługi).

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód doradca podatkowy uzależniony jest od:
- posiadanej wiedzy,
- umiejętności,
- doświadczenia,
- rzetelności i jakości świadczonych usług,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny, własna działalność),
- wielkości pracodawcy lub rozmiaru prowadzonej działalności gospodarczej,
- liczby przedsiębiorstw działających na danym terenie,
- regionu Polski,
- stażu pracy,
- operatywności i ilości pozyskanych klientów (w przypadku prowadzenia własnej działalności gospodarczej).

WAŻNE:
Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych.**

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:
Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:
http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy

Przykładowe portale informujące o zarobkach:
https://wynagrodzenia.pl/gus
https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach
https://sedlak.pl/raporty-placowe
https://zarobki.pracuj.pl
https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen
https://www.kariera.pl/wynagrodzenia

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **doradca podatkowy** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.
Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:
- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która nie wyklucza pracy przy komputerze; wymagane jest wówczas dostosowanie sprzętu komputerowego,
- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R); wymagane jest wówczas wyposażenie stanowiska w uchwyty, poręcze, regulowaną wysokość krzesła, podnóżka i inne udogodnienia,
- poruszające się na wózkach inwalidzkich (05-R); wymagany jest wówczas odpowiedni dobór stanowiska bądź ograniczenie lub zmodyfikowanie zakresu pracy w celu umożliwienia wykonywania zadań w pozycji siedzącej (zalecana jest praca biurowa lub koncepcyjna),
- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O) w przypadku możliwości skorygowania ich szkłami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i innymi, pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego

wysiłku fizycznego lub jest zorganizowana w taki sposób, aby pracownik miał możliwość regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:
Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020". W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:
https://ec.europa.eu/esco/portal/home

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation
- **Umiejętności/Kompetencje:** https://ec.europa.eu/esco/portal/skill
- **Kwalifikacje:** https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2272, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1114, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2107, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 505).
- Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1958, z późn. zm.).

- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 283).
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 października 2014 r. w sprawie praktyki zawodowej kandydatów na doradców podatkowych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 873).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Brzeziński B., Tarno J.P.: Sądowa kontrola administracji w sprawach podatkowych. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2011.
- Drywa A.: Odpowiedzialność odszkodowawcza za wydanie niezgodnej z prawem decyzji podatkowej. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2014.
- Dzwonkowski H.: Ordynacja Podatkowa. Komentarz. C.H. Beck, Warszawa 2018.
- Felis P., Jamroży M., Szlęzak-Matusewicz J.: Podatki i składki w działalności przedsiębiorców. Difin, Warszawa 2015.
- Gomułowicz A., Mączyński D.: Podatki i prawo podatkowe. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2016.
- Gwóźdź D., Wojtowicz-Janicka K., Chróścicki P.: Optymalizacja podatkowa. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2012.
- Helin A.: Ustawa o rachunkowości Komentarz. Wyd. 7. C.H. Beck, Warszawa 2017.
- Jamroży M., Karwat P., Krasnodębski R., Litwińczuk H.: Opodatkowanie spółek. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2016.
- Makowski M.: Ceny transferowe. Dokumentacja w 2018. Infor, Warszawa 2018.
- Mariański A.: Ustawa o doradztwie podatkowym. Komentarz. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2015.
- Moeller R.: Nowoczesny audyt wewnętrzny. Wydawnictwo Nieoczywiste, Warszawa 2019.
- Morawski W.: Interpretacje prawa podatkowego i celnego. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2012.
- Pahl B.: Podatki i opłaty lokalne. Teoria i praktyka. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2017.
- Wolański R.: System podatkowy w Polsce. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2016.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzawodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl
- Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych: http://orzeczenia.nsa.gov.pl/cbo/query
- Krajowa Izba Doradców Podatkowych: https://krdp.pl
- Portal Asystent BHP: https://asystentbhp.pl
- Portal podatkowy Ministerstwa Finansów: https://www.podatki.gov.pl
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: http://kwalifikacje.edu.pl
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus
- Wyszukiwarka interpretacji przepisów prawa podatkowego oraz innych informacji podatkowych: http://sip.mf.gov.pl

- Wyszukiwarka opisów zawodów: http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiająca porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.

Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja", „egzaminowanie". Proces ten prowadzi do certyfikacji − wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu", „świadectwa", „certyfikatu".
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).

Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	**Audyt**	Niezależna i obiektywna ocena danej organizacji, przeprowadzana najczęściej przez podmiot zewnętrzny, której celem jest ocena skuteczności prowadzonych działań i ich zgodności z prawem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Moeller R.: Nowoczesny audyt wewnętrzny. Wydawnictwo Nieoczywiste, Warszawa 2019
2	**Inkasent**	Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm.) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19971370926/U/D19970926Lj.pdf [dostęp: 31.03.2019]
3	**Interpretacja podatkowa**	Wyjaśnienie konkretnego problemu podatkowego. Wyróżniamy interpretacje ogólne, wydawane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, odnoszące się do wszystkich podatników, mających dany problem podatkowy oraz interpretacje indywidualne, wydawane przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, na wniosek zainteresowanego w jego własnej sprawie.	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm.) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19971370926/U/D19970926Lj.pdf [dostęp: 31.03.2019]
4	**Optymalizacja podatkowa**	Zespół działań mających na celu zgodne z prawem zminimalizowanie obciążeń podatkowych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Gwóźdź D., Wojtowicz-Janicka K., Chróścicki P.: Optymalizacja podatkowa. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2012

5	**Płatnik**	Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana na podstawie przepisów prawa podatkowego do obliczenia i pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm.) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19971370926/U/D19970926Lj.pdf [dostęp: 31.03.2019]
6	**Podatnik**	Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, podlegająca na mocy ustaw podatkowych obowiązkowi podatkowemu.	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm.) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19971370926/U/D19970926Lj.pdf [dostęp: 31.03.2019]
7	**Wiążąca informacja akcyzowa (WIA)**	Decyzja administracyjna wydawana na potrzeby: opodatkowania wyrobu akcyzowego albo samochodu osobowego akcyzą, organizacji obrotu wyrobami akcyzowymi lub oznaczania znakami akcyzy tych wyrobów.	Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.) http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20090030011/U/D20090011Lj.pdf [dostęp: 31.03.2019]
8	**Wiążąca informacja taryfowa (WIT)**	Decyzja rozstrzygająca o klasyfikacji taryfowej towarów, ustalająca właściwy kod Taryfy celnej dla określonego towaru.	https://www.biznes.gov.pl/pl/firma/handel-zagraniczny/chce-importowac/proc_1631-wiazaca-informacja-taryfowa-wit [dostęp: 31.03.2019]

www.psz.praca.gov.pl

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

ISBN 978-83-7789-495-8 [93]